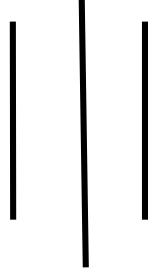

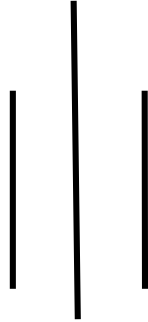
वैदेशिक रोजगारले समाज तथा परिवारमा पारेको असर

(चितवन जिल्लाको पदमपुर गा. वि.स.को एक अध्ययन)

त्रिभुवन विश्वविद्यालय,मानविकी तथा सामाजिकशात्र संकाय अर्न्तगत ससमाजशास्त्र

बिषयको स्नातकोत्तर उपाधिको लागि प्रस्तुत शोधपत्र

प्रस्तुतकर्ता

जमुना पराजुली

रोल नं.: २८२६६०/ ०६८/०६९

रजिस्ट्रेसन नं. ६-२-१९-७००-२००७

समाजशास्त्र केन्द्रिय विभाग

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, कीर्तिपुर काठमाडौ

२०७२

त्रिभुवनविश्वविद्यालय
मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र संकाय
समाजशास्त्र केन्द्रियविभाग
कीर्तिपुर, काठमाडौं

सिफारिस पत्र

त्रिभुवनविश्वविद्यालय समाजशास्त्र विषयमा स्नातकोत्तर तहको उपाधी प्राप्तीको आंशिक आवश्यकता परिपूर्तिको लागि अनितादवाडीले “*वैदेशिक रोजगारले समाज तथा पवारमा पारेको असरःचितवन जिल्लाको पदमपुर गा.वि.स. को एक समाजसास्त्रीय अध्ययन*” शीर्षकको शोधपत्रमा मेरो निर्देशन र सुपरिवेक्षणमा तयार पार्नु भएको छ । म उहाँको कार्यप्रति सन्तुष्ट छु । प्रस्तुत शोधपत्र लाई आवश्यक मूल्याङ्कनको लागि सिफारिस गर्दछु ।

.....
सुदिप नकर्मी

शोध निर्देशक

समाजशास्त्र केन्द्रियविभाग

कीर्तिपुर ,काठमाडौं

मिती : २०७२ / १२ / १२

त्रिभुवनविश्वविद्यालय
मानविकीतथा सामाजिकशास्त्र संकाय
समाजशास्त्र केन्द्रियविभाग
कीर्तिपुर, काठमाडौं

स्वीकृतिपत्र

त्रिभुवनविश्वविद्यालयद्वारा निर्धारित पाठ्यक्रमअनुसार स्नातकोत्तर उपाधिको आंशिक आवश्यकता पूरा गर्नको लागिमानविकीतथा सामाजिकशास्त्र संकायअन्तर्गत समाजशास्त्र केन्द्रीयविभागको समाजशास्त्रविषयको छात्रा जमुना पराजुली द्वारा गरिएको "वैदेशिक रोजगारले समाज तथा परिवारमा पारेको असर :चितवन जिल्लाको पदमपुर गा.वि.स.को एक समाजशास्त्रीय अध्ययन " विषयको शोधपत्र उपाधि प्राप्तिका लागि उपयुक्त भएकोले मूल्याङ्कन समितिद्वारा स्वीकृतिप्रदान गरिएको छ ।

शोधपत्र मूल्याङ्कन समिति

शोधनिर्देशक

सुदिप नकर्मि

.....

विभागियप्रमुख

प्रा.डा. तुलसीराम पाण्डे

.....

वाह्यनिरीक्षक

राम ब. के.सी.

.....

मिति : २०७२ / १२ / १२

कृतज्ञताज्ञापन

सर्वप्रथम अध्ययन क्षेत्रका सम्पूर्ण उत्तरदाताहरुमा अमूल्य समय दिई जानकारी प्रदान गरिदिनु भएकोमा कृतज्ञता प्रकट गर्दछु । प्रस्तुत शोधपत्र तयार गर्ने क्रममा अमूल्य समय दिई उपयुक्तनिर्देशन, सरसल्लाह, सहयोग र प्रेरणादिनु हुने मेरा शोध निर्देशक त्रिभुवनविश्वविद्यालय समाजशास्त्र केन्द्रियविभागका प्राध्यापक सुदिप नकर्मि प्रति हृदयदेखि नै आभार व्यक्त गर्दछु । वहाँको सहयोग बिना यो शोधपत्र पुरा हुने थिएन ।

त्यसैगरी समाजशास्त्र केन्द्रीयविभाग प्रति आभारी छु, जुनविभागले मलाई यस विषयमा शोध गर्ने अनुमति र अध्ययन गर्ने अवसर प्रदान गरेको छ । साथै यस विभागका विभागीयप्रमुखडा तुलसीराम पाण्डे प्रति पनि म अनुगृहित छु । यस शोधपत्र पूरा गर्न महत्वपूर्ण सल्लाह, सुझाव र सहयोग गर्ने साथीहरु लाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

जमुना पराजुली

त्रिभुवनविश्वविद्यालय

मिति : २०७२ / १२ / १२

अध्यय एक
अध्ययनको परिचय

१.१ अध्ययनको पृष्ठभूमि	१
१.२ समस्याको कथन	४
१.३ अध्ययनको उद्देश्य	५
१.४ अध्ययनको महत्व	६
१.५ अध्ययनको ढाँचा	६
१.६ अध्ययनको संगठनात्मक स्वरूप	

अध्याय:दुई
पूर्व साहित्यको अध्ययन

२.१.नेपालमा वैदेशिक रोजगारको इतिहास	९
२.२ नेपालमा वैदेशिक रोजगारको प्रभाव	१२
२.३ आर्थिक विकासमा रेमिटान्सको भूमिका	१४
२.४ वैदेशिक रोजगार समबन्धीविद्यमान ऐन तथानीतिनियम	१५
२.४.१ वैदेशिक रोजगारीलाई सैद्धान्तिक दृष्टिकोणबाट हेर्दा	

अध्याय:तीन
अनुसन्धानको पद्धति

३.१ अध्ययन क्षेत्रको छनोटको औचित्य	१९
३.२ नमुना छनोट	१९
३.३ तथ्याङ्कको प्रकृति र स्रोत	२०
३.४ तथ्याङ्क संकलन विधि	२०
३.४.२ अन्तर्वार्ता	२०
३.४.३ अवलोकन	२०

३.५ तथ्याङ्क विश्लेषण	२१
३.६ अनुसन्धानको सीमा	२१

अध्याय चार

अध्ययन क्षेत्रको भौगोलिक तथा सामाजिक परिचय

४.१ भौगोलिक परिचय	२२
४.२ सामाजिक परिचय	२२
४.३ वैदेशिक रोजगारमा संलग्नव्यक्तिहरुको जातिगतविवरण	२४
४.४ उमेर र लिङ्गगतविवरण	२५
४.५ पेशा	२६
४.६ शिक्षा सम्बन्धीविवरण	२७
४.७ जमिन	२८
४.८ घर	२८
४.९ संचार	२९
४.१० वैदेशिक रोजगारको प्रक्रिया	३०
४.१०.१ तल्लिम	३१
४.१०.२ एयरपोर्ट/त्रिभुवन विमानस्थल	३२

अध्याय पाँच

वैदेशिक रोजगार र यसले ल्याएको आर्थिक तथा सामाजिक प्रभाव

५.१ सामाजिक परिवर्तन	३३
५.२ वैदेशिक रोजगारमा संलग्न व्यक्तिहरुको सामाजिक अवस्था	३४
५.२.१ वैदेशिक रोजगारमा संलग्न व्यक्तिको शैक्षिक विवरण	३४

५.३ वैदेसिक रोजगारप्रतिको आकर्षण सम्बन्धि धारणा	३५
५.४ वैदेसिक रोजगारले समाजमा पारेको परिवर्तन सम्बन्धी विश्लेषण	३६
५.५ वैदेसिक रोजगारको सम्बन्धमा समाजले मुल्याङ्कन गरेको धारणा	३७
५.६ वैदेसिक रोजगारको सकारात्मक र नकारात्मक पक्ष	३७
५.७.आर्थिक परिवर्तन	३८
५.८ आर्थिक विवरण	३९
५.८.१ पुर्व पेशा	३९
५.८.२ हालको पेशा	४०
५.८.३ आर्जित रकमको उपयोग	४१
५.९ वैदेसिक रोजगारमा जानुपर्ने कारणहरु	४२

अध्याय- छ

अध्ययनको सारांश र निष्कर्ष

६.१ अध्ययनको सारांश	४४
६.२ अध्ययनको निष्कर्ष	४५

सन्दर्भसूची

प्रश्नावली